

آب و آینه

ستاره‌ی در ادب و فرهنگ

دکتر میرجلال‌الدین کزازی

www.ketab.ir

سرشناسه	: کزازی، جلال‌الدین، ۱۳۲۷-
عنوان و نام پدیدآور	: آب و آینه: جستارهایی در ادب و فرهنگ / جلال‌الدین کزازی.
مشخصات نشر	: تبریز: آیدین، ۱۳۸۴.
مشخصات ظاهری	: [۳۳۲] ص.
شابک	: ۹۷۸-۹۶۴-۵۵۹۲-۳۰-۹
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	: ص.ع. به انگلیسی: mirror & Water.
رداقت	: کتابنامه: ص. [۳۱۹-۳۱۷]
موضوع	: ادبیات فارسی -- تاریخ و نقد.
موضوع	: شعر فارسی -- قرن ۱۴ -- تاریخ و نقد
رده ندی کنگره	: PIR ۳۳۷۴/ک۴۲۲
رده بندی یوبی	: ۸۰/۹
شماره کتابشناسی مدر	: ۸۳-۳۸۲

انتشارات آیدین

انتشارات آیدین

تبریز- خیابان شریعتی شمالی - نرسیده به سینما - همزن

تلفن: ۳۵۵۳۲۵۹ - تلفاکس: ۳۵۵۳۰۵۲۳ - ۰۴۱

Email: Aydin.publication@Gmail.com

آب و آینه

دکتر میرجلال‌الدین کزازی

❖ چاپ دوم ۱۳۹۷ تبریز ❖ شمارگان ۵۰۰ نسخه

❖ چاپ و صحافی: صحاف امین ❖ قیمت ۲۰۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۵۵۹۲-۳۰-۹

فهرست

۵	درآمد.....
۷	یادداشت آغازین.....
۹	پیمان پیوند در شاهنامه.....
۲۳	تاریخی شدن اسطوره و اسطوره‌ای شدن تاریخ.....
۲۳	قافیه در شاهنامه.....
۴۵	اسطوره و هنر.....
۵۷	«خودکامگی خاورانه» و فرمانروایی ایرانی.....
۶۷	«همه شعر» یا «نه شعر»؟.....
۸۱	یاقوت آسمان.....
۸۷	زنی و مادینگی در باورشناسی باستانی.....
۹۵	کلگشتی در اسطوره‌های ایرانی.....
۱۰۷	هندسه خیال در شعر حافظ (شمار و پندار).....
۱۱۵	خود کم بین برمنش!.....

۱۲۳	..... خیام، فرزانه پرسشگر
۱۴۱	..... نقطه ساکن نمای خاک
۱۳۷	..... هفت پیکر و هفت اختر
۱۴۷	..... آب و آینه
۱۶۱	..... عیان لولی و لوطیان عیار
۱۶۹	..... پیکر و پیام در ادبیات کودکان
۱۷۷	..... داستان در ادبیات سرگذشت سخن پارسی و دگرگونیهای آن
۱۹۵	..... سه گوش نه هفتی (اشکی بر پیوندهای ایران و چین)
۲۰۴	..... منش زبان و ترجمه امی
۲۱۲	..... پارسی و اسپانیایی
۲۲۹	..... چاره چیست؟
۲۴۳	..... پرسه‌ای در کوچه‌های کوچ
۲۴۹	..... جَرون در گنجه (نقد و بررسی شیرین و فرهاد بلیمی جرونی)
۲۷۵	..... باغ فردوس
۲۹۳	..... پاسخی از سرِ ناچاری
۳۰۷	..... نمایه
۳۱۷	..... کتابنامه

درآمد

آب و آینه پنهان از فرهنگ و اندیشه و ادب ایرانی را در بر می‌گیرد و در آن، زمینه‌های گوناگون از اساطیر، باورهای باستانی تا ادب کودکان بررسی شده و کاویده شده است. حوا، ملوانان بزرگ شاهنامه با زنان غیرایرانی ازدواج می‌کنند و فرزندان که از این ازدواج پدید می‌آید، به شیوه‌ای فاجعه‌آمیز از جهان می‌روند؟ اسطوره چگونه به تاریخ دگرگون می‌شود و تاریخ چه سان به اسطوره؟ اسطوره و هنر، چونان درونی‌ترین و نهادین‌ترین آفرینش‌های آدمی و چونان فرزندان ناخودآگاهی، چه پیوندهایی با یکدیگر دارند و در چه ویژگی‌هایی از هم - دایی می‌گیرند؟ زنی و مادینگی، در باورهای کهن ایرانی، چه کارکرد و معنایی نمایی دارد؟ کاربرد و ساختار قافیه‌های شاهنامه چگونه است؟ آیا شاهنامه که بزرگترین شاهکار ادبی ایران است، شعر است یا نظم؟ شیوه فرمانروایی در ایران باستان چگونه بوده است؟ و آیا آنچه اروپاییان آن را «استبداد شرقی» می‌نامند در ایران نیز روایی داشته است؟ «توت آسمان چیست و «هندسه خیال» در شعر حافظ کدام است؟ آیا خاقانی، قصیده‌سرای بزرگ ایران، به خودکم‌بینی دچار بوده است؟ ساختار اندیشه و جهان‌بینی خیام چیست؟ آیا ایرانیان کهن از کرویّت زمین و گردش آن به دور خورشید آگاه بوده‌اند؟ پیوند «هفت پیکر» نظامی با هفت اختر چیست و راز زیبایی در غزل‌های عماد فقیه کرمانی کدام

است و پیکره و پیام (= قالب و محتوا) در ادب کودکان چه ساختار و کارکردی دارد؟ سرگذشت سخن پارسی و دگرگونی‌ها و سبکهای آن در درازنای زمان چگونه بوده است؟ سه‌گوشی فرهنگی که چین و ایران و روم می‌ساخته‌اند چیست؟ منش زبان کدام است و چرا و چگونه آن را در ترجمه اثر ادبی می‌باید لحاظ کرد؟ زبان پارسی و اسپانیایی چه پیوندها و جدایی‌هایی دارند و چرا بیگانگان زبان پارسی را می‌آموزند؟ برای روزآمد کردن - رسه‌های رشته زبان و ادب پارسی در دانشگاهها چه می‌باید کرد؟ مهاجرت در مهاجران چه دگرگونی‌هایی منشی و فرهنگی، در کوتاه مدت و دراز مدت، پدید می‌آورد؟ آیا جغرافیا می‌تواند تاریخ را تغییر دهد؟

پرسش‌هایی از این گونه در آب و آینه، به فراخی و ژرفی، کاویده و پاسخ داده شده‌اند. آب و آینه به راستی گنگشتی است دلاویز و شورانگیز در فرهنگ و ادب ایران که چراغ راهی از این ادب و فرهنگ را، در برابر خواننده سخن سنج و ناگاه می‌گشاید و می‌گسترده.

WWW.KOOLAH.COM